

Aan de Commissarissen van de Koning en Burgemeesters

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](https://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Kenmerk
2020-0000368928

Uw kenmerk

Datum

Betreft Overeenstemming Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen

Geachte commissarissen en burgemeesters,

Op de Landelijke Regietafel Migratie en Integratie (LRT) van 14 mei 2020 zijn de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen en de kwantitatieve uitwerking hiervan vastgesteld. We zijn verheugd dat we als ministeries van JenV, BZK en SZW, de VNG en het IPO hierover overeenstemming hebben bereikt. Hiermee vertalen we de geleerde lessen van de verhoogde asielinstroom uit 2015 en 2016 in een concreet handelingsperspectief voor de middellange termijn. Deze positieve ontwikkeling luidt een belangrijke, volgende stap in voor de interbestuurlijke samenwerking als het gaat om de inrichting van het asielsysteem en de realisatie van voldoende asielopvang in het bijzonder. Omdat we deze stap alleen samen kunnen zetten, informeren wij u in deze brief over de vervolgfase.

Perspectief voor de middellange termijn

Het doel van de Uitvoeringsagenda (bijlage 1) is de samenwerking tussen Rijk, provincies en gemeenten te versterken om 1) de opvangcapaciteit voor asielzoekers flexibeler mee te laten bewegen met veranderingen in de instroom en 2) de overgang van asielopvang naar huisvesting en integratie in de gemeenten te verbeteren. Deze Uitvoeringsagenda sluit dan ook aan op de nieuwe Wet Inburgering, waarin gemeenten vanaf 1 juli 2021 een regierol hebben bij de inburgering van vergunninghouders.

De Uitvoeringsagenda beschrijft het toekomstbeeld van het asielsysteem. Dit bevat drie typen opvanglocaties: gemeenschappelijke vreemdelingenlocaties (GVL's), satellietlocaties en regionale opvanglocaties (ROL's). Op deze locaties kan gebruik worden gemaakt van opvang- en huisvestingsvormen, door naast asielzoekers ook andere groepen op een locatie te huisvesten. Dit toekomstbeeld is vertaald in een kwantitatieve uitwerking, waarin per provincie is berekend wat de benodigde opvangcapaciteit op de middellange termijn (1 jan 2023) is.

Om het toekomstbeeld te realiseren zijn provinciale plannen nodig, waar relevant op basis van regionale plannen. Het Programma Flexibilisering Asielketen kan

Datum

Kenmerk

2020-0000368928

ondersteunen bij het opstellen van deze plannen. Over de verdere uitwerking en planning van deze provinciale plannen worden de voorzitters van de Provinciale Regietafels (PRT's) via een separate brief vanuit het Programma Flexibilisering Asielketen geïnformeerd. Deze brief is praktisch van aard en bevat bijlagen met de benodigde informatie om provinciale plannen op te stellen. De brief vanuit het Programma Flexibilisering Asielketen wordt gelijktijdig met deze brief verzonden.

Verbinding met de opgave op de korte termijn

Er zijn op korte termijn nog steeds per provincie 417 opvangplekken nodig, in totaal 5.000 extra opvangplekken. Door de coronacrisis melden zich nu weliswaar minder asielzoekers in Nederland, maar het is onzeker hoe de asielinstroom zich ontwikkelt nu de grensbepalingen langzamerhand worden opgeheven. Wat we wel zeker weten is dat de huidige COA-locaties, waar mogelijk, volgens de RIVM-richtlijnen moeten worden ingericht. Dit betekent onder meer dat quarantaineplekken op COA-locaties moeten worden aangehouden, mede omdat de Willem Lodewijk van Nassaukazerne bij Zoutkamp hiervoor sinds 25 mei niet meer beschikbaar is. Bovendien is de doorstroom van vergunninghouders naar gemeenten als gevolg van de coronamaatregelen gestagneerd, waardoor er op dit moment ca. 27.000 bewoners op COA-locaties verblijven. Dit alles maakt de vraag naar extra opvangplekken en het verlengen of vervangen van bestuursovereenkomsten nog steeds urgent.

Een overzicht van de korte termijn opgave en de opvangcapaciteit op de middellange termijn per provincie is hiernavolgend weergegeven in figuur 1.

Provincies	Korte termijn (2020)		Middellange termijn (1 jan 2023)		
	Opvangplekken op 1 feb 2020	Extra benodigd na 1 feb 2020	Regionale Opvanglocaties ²	GVL's en satellietlocaties ³	Totaal
Groningen ¹	3262 ¹	+0 ¹	390-430	1760-1840	2140-2270
Friesland	2632	+417	430-470	1420-1490	1850-1960
Drenthe	2939	+417	330-360	1580-1660	1910-2020
Overijssel	2109	+417	770-850	1140-1190	1900-2040
Gelderland	4786	+417	1380-1520	2580-2700	3960-4220
Utrecht	1376	+417	900-990	740-780	1640-1760
Flevoland	2938	+417	280-310	1580-1660	1860-1970
Noord-Holland	2149	+417	1900-2100	1160-1220	3060-3310
Zuid-Holland	2655	+417	2450-2700	1430-1500	3880-4200
Zeeland	340	+417	250-280	180-190	440-470
Noord-Brabant ²	4305	+417 ²	1690-1860	2320-2430	4010-4300
Limburg	3012	+417	740-810	1620-1700	2360-2520
Totaal	32.503	+4.583	11.500-12.500	17.500-18.500	29.000-31.000

¹ = Groningen had reeds 417 opvangplekken extra toegezegd vóór de peildatum van 1 februari (locatie Musselkanaal).
² = Noord-Brabant heeft 336 extra opvangplekken gerealiseerd na de peildatum van 1 februari. Per saldo dient N-Brabant nog 81 plekken te realiseren.

-Figuur 1: aantal benodigde opvangplekken op de korte en middellange termijn-

Datum

Kenmerk

2020-0000368928

Met het overzicht voor de middellange termijn kunnen de PRT's, al dan niet ondersteund door Regionale Regietafels (RRT's), op korte termijn bevorderen dat nieuwe opvanglocaties tot stand komen. Concreet betekent dit dat in provincies met relatief weinig opvangcapaciteit in verhouding tot wat structureel nodig is, het in de rede ligt om locaties voor langere termijn te openen (die waar nodig flexibel kunnen worden ingezet). In provincies met relatief veel opvangcapaciteit, ligt het meer voor de hand om tijdelijke of flexibele opvanglocaties te openen om aan de korte termijnopgave te voldoen. Op deze wijze kunnen het heden en de toekomst elkaar versterken.

Realiseren opvanglocaties

Wij vinden het fijn dat de PRT's zijn opgestart en dat mede hierdoor al een aantal extra opvangplekken zijn gerealiseerd en bestuursovereenkomsten zijn verlengd. Tijdens de bespreking van de mogelijkheden voor opvanglocaties op de PRT's is een aantal zaken naar voren gekomen. Zo hebben verschillende gemeenten aangegeven dat ze kleinschaliger opvanglocaties willen. Ook de aanpak van overlastgevendende asielzoekers is genoemd. Daarnaast is gemeld dat de huisvesting van vergunninghouders voor gemeenten lastig is, mede gelet op de situatie op de woningmarkt.

We nemen deze zaken serieus en hebben deze dan ook besproken op de LRT. Hieronder leest u op welke wijze we u graag tegemoetkomen, en waar gewenst, helpen bij het realiseren van opvanglocaties op de korte termijn.

Kleinschaliger opvanglocaties

We beseffen dat de komst en opvang van asielzoekers veel gevolgen heeft voor een gemeente. Het bestaan van voldoende draagvlak wordt vaak in verband gebracht met de schaalgrootte van een locatie. U heeft meermaals aangegeven: hoe kleiner de locatie, hoe meer draagvlak er wordt ervaren. Bovendien zou een kleinere locatie positieve effecten hebben op de integratie van vergunninghouders en de terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers. Tot nu toe is een directe relatie tussen deze effecten en kleine locaties niet aangetoond. Dat betekent evenwel niet dat deze er niet kunnen zijn. Uit doorberekeningen blijkt dat de kosten voor kleinere locaties wel toenemen. Daar staat tegenover dat er bij gemeenten grotere bereidheid is om een kleinschalige locatie te openen.

Omdat de vraag naar kleinschaliger locaties al langere tijd speelt, willen we graag samen met u verkennen wat mogelijk is. We bieden dan ook de mogelijkheid om te experimenteren met kleinschaliger opvang op ca. 10 locaties, met als uitgangspunt een omvang van 150 plekken. De effecten ten aanzien van draagvlak, integratie en terugkeer zullen worden gemonitord en geëvalueerd.

Indien u concrete voorstellen heeft gaan we hier graag het gesprek over aan, waarbij uiteraard ruimte is om maatwerk af te spreken als het gaat om de voorzieningen op een dergelijke locatie. Belangrijke randvoorwaarde is wel dat

een eventueel voorstel dient aan te sluiten op de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen. We gaan er hierbij van uit dat naast deze mogelijkheid voor kleinschaliger opvanglocaties ook nog steeds grootschaliger locaties worden gerealiseerd, zodat aan de vraag naar opvangplekken wordt voldaan.

Uitplaatsing vergunninghouders

Op dit moment verblijven meer dan 5.600 vergunninghouders in de COA-opvang, waarvan 4.200 langer dan 12 weken na vergunningverlening (peildatum 1 juni). Dit is zeer ongewenst, niet alleen vanuit het perspectief van de vergunninghouder en de beschikbaarheid van voldoende opvangplekken, maar zeker ook met het oog op integratie in de Nederlandse samenleving.

Er wordt door veel gemeenten hard gewerkt om tijdig en passend te huisvesten, maar in de praktijk blijven er achterstanden bestaan. Dit komt o.a. omdat naast vergunninghouders ook andere personen op zoek zijn naar huisvesting en daar veelal langere tijd op wachten. We zijn ons terdege bewust van de maatschappelijke dynamiek die dergelijke schaarste met zich kan meebrengen.

Om gemeenten praktisch te ondersteunen bij het versneld uitplaatsen van vergunninghouders, is hiervoor vanuit BZK een programmamanager aangesteld. Deze programmamanager kan helpen om belemmeringen weg te nemen en bijdragen aan oplossingen. Hierbij zal ook de mogelijkheid worden verkend voor het tijdelijk huisvesten van vergunninghouders. Vanuit de PRT's is naar voren gekomen dat diverse gemeenten hiervoor open staan.

Overlastgevers

Een kleine groep asielzoekers zorgt voor disproportionele overlast en ondermijnt daarmee het draagvlak voor de opvang van diegenen die bescherming nodig hebben. In samenwerking met partijen uit de migratie- en strafrechtketen en het lokaal bestuur zet de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid in op een harde, integrale aanpak van de groep asielzoekers die overlast en criminaliteit veroorzaken. Zo kunnen overlastgevers worden overgeplaatst naar een speciale Handhaving- en Toezichtlocatie (HTL). Ook zijn er ketenmariniers aangesteld om de integrale aanpak door (lokale) partijen te optimaliseren. Er wordt gewerkt met een Top X-aanpak waarmee de meest hardnekkige overlastgevers in kaart worden gebracht en individueel kunnen worden aangepakt.

Mocht er vanuit uw provincie of gemeente behoefte zijn aan maatwerk in de aanpak van overlastgevers, dan kunnen de ketenmariniers hiermee samen met lokale partners aan de slag.

Tot slot

Wij zijn van mening dat met het bieden van het perspectief op de middellange termijn en de aanpak van enkele aandachtspunten op de korte termijn, het invullen van de urgente vraag naar opvangplekken wordt ondersteund. Wij beseffen dat de opgave niet voor alle provincies gelijk is. Op de LRT bespreken we

Datum

Kenmerk

2020-0000368928

dan ook de voortgang in het daadwerkelijk realiseren van opvangplekken. Waar nodig zullen provincies die achterblijven vanuit de LRT actief worden benaderd.

We zien ernaar uit om dit alles samen met u op te pakken, zodat wij als overheden gezamenlijk zorgen voor de opvang van asielzoekers nu en in de toekomst en voor een snellere huisvesting en integratie van vergunninghouders.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mede namens de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de voorzitters van het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten.

drs. K.H. Ollongren

